

Onze Vogels

maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

nummer 4 - april 2013

■ Roodkeelwida ■ Agaatharmsijs

- 04** Loro Parque deel 2 **07** De roodkeelwida **10** Vogelkunde
11 Column voorzitter **12** Door de ogen van de keurmeester: de zebra-vink
15 Een jaar uit het leven van een keurmeester deel 3 **18** Oproep ISEC inzake
 agaat barmijzen en elzensijzen **21** De Hadesnon **23** Volière van de maand
24 Column keurmeester **25** Jeugdpagina **26** Melaninen in dit millennium
 deel 5 **28** Afdelingsnieuws: vogelrevalidatiecentrum **29** De Celebes
 grondduif **30** Bondsmededelingen **33** NBvV info **34** Kalenderartikel

Foto voorpagina: Kaapse mus Foto: Jacob Halvoort

NBvV

Lidgenoten 'Onze Vogels' is het maandelijkse tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 30.000 leden. De NBvV is opgericht in 1933. De totale oplage van Onze Vogels bedraagt 32.000 exemplaren. Het tijdschrift wordt toegesonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBvV door zich aan te sluiten bij een van de circa 540 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat de mogelijkheid om verspreid lid te worden; iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdeling/vereniging kan verspreid lid worden van de NBvV. Een verspreid lidmaatschap kost € 36,00 per jaar.
Abonnementsprijzen: Nederland € 26,00 (bij automatische incasso - anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd), België € 28,00, priority Europa € 61,00, Londen buiten Europa € 91,00. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,00 verhogen. Het show-

nementjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.
Adres: NBvV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom, tel. 0164-235007, e-mail: info@nbv.nl, website: www.nbv.nl
 ABN AMBO bank: 46.89.59.262, BIC: ABNANL2A, IBAN: NL55ABNA0468959262
 ING bank: 11.48.324, BIC: INGBNL2A, IBAN: NL96INGB0001148324
 L.v.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers. De NBvV staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280824.
Redactie: Pieter van den Hoven (tropen), Jan de Bruine (eindredactie en zangkanaries), Henk van der Wal (postuurkanaries), Theo van Kolbergen (kleurkanaries), Ger Essenberg (vruchten-, insecten- en nectareters), Piet Onderdelinden (eindredactie en kromnavels), John van der Jagt (Europese cultuurvogels), Tino Simons (eindredactie), Hans van der Stroom (redactieoord-dinatie en jeugd), Klaas Snijder en Wil Groot (tekstcorrectie).
Redactieadres: Bondsbureau NBvV, L.v.v. redactie Onze Vogels, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom, Tel. 0164-235007 e-mail: hmsvanderstroom@nbv.nl
Zakelijke advertenties: Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen bij René van Loon, via het bondsbureau te Bergen op Zoom.

Verantwoordelijkheid: De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBvV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

Vormgeving: Aad Koeleman, X-Media Solutions, Doetinchem.
Druk: Senefelder Misset B.V., Doetinchem.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

Beëindiging lidmaatschap: Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per kwartaal. Verspreide leden kunnen hun jaarlidmaatschap telkens male per 31 december opzeggen via het Bonds-bureau.

colofon

In dit verslag een rondleiding door het park

In het kader van 10 jaar samenwerking Versele-Laga en Loro Parque Fundacion brachten op uitnodiging van beide partners een aantal vertegenwoordigers van Europese vogelbonden een bezoek aan Tenerife. Namens de NBvV waren Henk van Hout en Klaas Snijder vanuit het hoofdbestuur vertegenwoordigd. In een aantal artikelen doen zij verslag van hun reis.

Loro Parque Te

deel 2

Het Park

De entree van het park doet oosters aan. Na het passeren van de kassa's word je als bezoeker opgewacht door gidsen die een rondleiding aanbieden. Wij krijgen ook een gids toegewezen. Een enthousiaste jonge dame die ons eerst uitlegt hoe Herr Kiessling jaren geleden met een eenvoudige ara-show op het eiland begonnen is en vervolgens zeer succesvol werd met de exploitatie van het Loro Parque. Ook wordt nu duidelijk dat de oosterse entree geen toeval is. Herr Kiessling is verzot op de Thaise bouwkunst en in dat kader heeft hij een aantal gebou-

wen vanuit Thailand over laten komen. De originele gebouwen met heel veel houtenbeeldhouwwerk is door speciaal ingevlogen Thaise bouwvakkers in elkaar gezet.

De Rondleiding

Het park biedt voor ieder wel wat. Voor de kromsnavel liefhebbers is het een hemel op aarde. Het park bezit de grootste collectie kromsnavels ter wereld. De vogels zijn gehuisvest in lange smalle volières in het weelderig groen wat bescherming biedt tegen de zon. Deze volières herinneren aan de beginperiode van het park. Thans

gaat men over tot grote volières waar meerdere soorten in verblijven. Naast de vogels zijn er diverse andere dieren te zien. Was het park bekend om zijn vermaarde loro-show, thans zijn het de zeeleeuwen, de dolfijnen en vooral de orka's die het publiek vermaken. Deze zeedieren leven in splinternieuwe verblijven waar ze ook hun shows opvoeren. Een vergelijking met het Dolfinarium is snel gemaakt, alhoewel de shows in Harderwijk op een hoger peil staan. Bij de orka's maken we ook kennis met Morgan, de jonge orka die vanuit Nederland naar Tenerife verhuisd is. Het park maakt een uiterst verzorgde en

die langzaam langs het glas voert. Achter het glas zitten meerdere soorten pinguïns, waaronder de prachtige koningspinguïn. De Zuidpool wordt hier nagebootst, zowel met temperatuur, licht, als neerslag. Via lampen worden de seizoenen nagebootst, de binnentemperatuur is op zijn hoogst drie graden en het sneeuwt er constant op een paar plekken.

Hier krijgen we ook een kijkje achter de schermen. In de kelder bevinden zich de installaties die dit geheel beheersen. Het zeewater wordt hier door middel van indrukwekkende installaties gefilterd. Ook hier weer, alles kraak helder en tiptop op orde. Henk is hier als elektrotechnisch specialist ook van onder de indruk.

Het Babycentrum

In het park is vanachter glas te zien hoe jonge kromsnavels met de hand opgefokt worden. We maken hier kennis met Anouk Fens, een Nederlandse student-bioloog, die hier een programma heeft opgezet om te onderzoeken wat de beste resultaten geeft voor handopfok. Ze treft het niet. Het is warm vandaag en ze blijkt ook nog koortsig te zijn. Ondanks dat, geeft ze enthousiast uitleg over haar werk en beantwoordt ze de vele vragen. Voor deze studie zijn er twee groepen baby-kromsnavels, waarvan de eerste groep het standaard handop-

fokvoer van Versele-Laga krijgt en een tweede groep die een aangepast dieet van Versele-Laga krijgt. Dit onderzoek loopt ten einde en wanneer de resultaten bekend zijn hoopt Anouk hierop te promoveren. Ze heeft ons toegezegd om een artikel voor *Onze Vogels* te schrijven. Het doel van Versele-Laga is uiteraard om hun voeding nog meer uit te balanceren.

Katandra Treetops

Nieuw en bijzonder indrukwekkend is de vrije vlucht volière, Katandra Treetops. Een enorme buitenvolière waar je via sluisen naar binnen gaat. Door de boomtoppen leg je een parcours af waarbij je vooral in de ochtenduren heel dicht in de buurt van de vele soorten kromsnavels kunt komen. Langs het pad staan voederschalen opgesteld waar de vogels zonder enige schroom komen foerageren, ook al sta je op minder dan 50 cm toe te kijken. Een bijzondere belevenis. Voor de foto graaf is dit een uitgelezen kans om vele soorten kromsnavels te fotograferen zonder last te hebben van het gaas. We hebben ons laten vertellen dat de fundamente van de pijlers meer dan 15 m diep in de grond verankerd liggen. Op zondagochtendvroeg mochten we nog een keer het park in om voor openingstijd tijdens het voeren van de vogels in de Katandra Treetops te fotograferen. >

schone indruk, iets waar de eigenaar erg streng in blijkt te zijn. Een vergelijking met Walsrode is snel gemaakt. Het park afficheert zich zelf met "el must", met andere woorden, "hier moet je geweest zijn". Ik zal het niet tegenspreken. Naar het schijnt trekt het park elke dag van het jaar tussen 4000 en 5000 bezoekers. De bezoekers, heel veel toeristen, worden vanuit alle hoeken en gaten van het eiland aangevoerd met bussen.

De Pinguïns

Het pinguïnverblijf is nieuw. De bezoekers staan op een lopendeband

> Veterinaire afdeling

Tot slot van de rondleiding bezoeken we de veterinaire afdeling van het park. Ook de veterinaire afdeling is smetteloos. Bij binnenkomst krijgen we ziekenhuissloffen aan en volgen we een vooraf bepaald parcours om eventuele besmetting van buiten niet mee te nemen naar ruimten met zieke vogels. We worden hartelijk ontvangen door de vogelarts van het park. Hij is juist bezig met een kroppaald een patiënt medicijnen toe te dienen. Gemiddeld drie vogels per dag komen er binnen. Soms al wanneer na een strubbeling tussen de vogels in het park blijkt dat er een vogel in zijn poot gebeten is. Menig liefhebbers zal zijn schouders ophalen in de wetenschap dat dit snel weer heelt, maar in het Loro Parque wordt het slachtoffer direct uitgevangen en onderzocht. De röntgenafdeling kan zo wedijveren met een ziekenhuis. Navraag leert, dat ook deze afdeling een van de grotere en best geoutilleerde in zijn soort is. Ook krijgen we een kijkje in de medicijnkast. Stapels

dozen van een bepaalde soort trekken onze aandacht. Wat is daar de bedoeling van? Geheime experimenten om vogels beter te laten presteren? Doping? Op onze vraag betreffende de grote hoeveelheden wordt achteloos gereageerd met de opmerking dat dat medicijnen voor de orka's zijn. En dat gaat door het grote lichaamsgewicht met dozen tegelijk. Later wanneer we naar de orka-show gaan en de enorme beesten in volle glorie zien, dan begrijpen we dat zo'n orka lacht om zo'n onnozel klein doosje.

Lunch

Op het warmst van de dag worden we meegenomen naar een schaduwrijke plek waar de eigenaar van het park samen met zijn vrouw en secretaresse ons een lunch aanbiedt. Hier maken we ook kennis met de conservator van het park, de heer Simon Bruslund. De volgende dag zal hij ons een rondleiding aanbieden in La Vera, het kweekcentrum van het park, een afdeling die niet toegankelijk is voor het publiek.

Tijdens de lunch wordt stil gestaan bij het 10 jarig samenwerkingsverband tussen Versele-Laga en LoroParque. Als uiting van dankbaarheid krijgt Patrick Ghijsels een sculptuur aangeboden door Herr Kiessling. Na de lunch gaat ieder op eigen gelegenheid door het park.

Diner

's Avonds in het hotel krijgen we een diner aangeboden door het Loro Parque. Als speciale gasten zijn aangeschoven, Simon Bruslund conservator van het park, David Waugh directeur van de fundacion en Patricia Delponti Macchione directeur communicatie en image. Het is een gezellig samenzijn en Henk neemt zijn kans waar om de NBvV in de schijnwerper te zetten. In een keurige Engelstalige speech dankt Henk de aanwezigen voor de aangeboden trip en de mogelijkheden die dit biedt voor samenwerking tussen vogelbonden in de toekomst. Alle aanwezigen worden persoonlijk uitgenodigd om in januari Vogel 2013 in Apeldoorn te bezoeken. Tot slot krijgen David Waugh en Patrick Ghijsels een legpenning aangeboden namens de NBvV. Verder heeft Henk voor alle aanwezigen een uitschuifbaar keurmeesterstokje met pen en laserlichtje meegenomen. Aangezien een laserlicht op de lijst van verboden handbagage staat, krijgt ieder nadrukkelijk het advies om dit geschenk in de koffer te stoppen en niet als handbagage mee te nemen in het vliegtuig.

Helaas, Danny Roels vergeet dat, met als gevolg dat onze Belgische reisgenoot op zondagavond voor veel hilariteit bij de douane zorgt. Alle alarmen piepen en flitsen en Danny wordt binnenste buiten gekeerd. Tot onze, maar vooral zijn opluchting, mag hij verder en zelfs de gevonden pen mag mee het vliegtuig in. Achter Danny heeft zich inmiddels een lange rij wachtenden verzameld en die kunnen ons gelach en Danny zijn geblunder niet waarden. Tot overmaat van ramp is de volgende passagier die door de douane gecontroleerd wordt ook niet helemaal zuiver, wat voor nog meer vertraging zorgt. Wij hebben hier echter geen last meer van en gaan nog snel een broodje eten voor het vliegtuig vertrekt.

In het volgende deel bezoeken we La Vera, het kweekcentrum van het Loro Parque. Het meest indrukwekkende deel van de reis naar later zou blijken. <

Nest

Man

Kweekervaring met de

Roodkeelwida

Euplectes a. ardens

De roodkeelwida is een non-parasitaire wida. Dit betekent dat de soort zelf een nest bouwt en zelf de jongen uitbroedt en opvoedt. Dit in tegenstelling tot de wida's die vallen onder de familie Vidua. Deze parasitaire wida's leggen hun eieren bij gastouders in het nest.

De roodkeelwida wordt (exclusief staart) maximaal 16 centimeter. De staart van de man kan 20 tot 25 centimeter worden. De poppen zijn een slag kleiner dan de man en meten ongeveer 12 à 13 centimeter. De nominatvorm *Euplectes ardens ardens* wordt het meest gehouden in de volière. Hij is zwart met een bruine markering op de veren van de vleugels. Zijn keel heeft een rode band. Verder is de snavel van de man is zwart. Gemeenschappelijke

kenmerken zijn de duidelijk langere staart van de poppen, in vergelijking met andere wida's uit het geslacht *Euplectes*. De poppen van de ondersoorten zijn moeilijker te onderscheiden van elkaar. Alleen DNA onderzoek biedt hier uitkomst. De mannen dragen, buiten het broedseizoen nagenoeg hetzelfde kleding als de poppen, maar de tekening van de mannen is iets sprekender. Een DNA-onderzoek uit 2010 heeft

aangetoond dat de zwarte ondersoort van de roodkeelwida (voorheen: *Euplectes a. concolor*) geen eigensoort is. Maar puur een kleurvariant op de *Euplectes a. ardens*. De 'concolor' mist hij het rood in de bevedering. Hij wordt ook wel 'zwarte wida' genoemd.

De in de volière minder voorkomende ondersoort is *Euplectes a. suahelicus*. Deze ondersoort heeft een rode keel en deze rode band loopt door van de keel tot over de kop, waardoor er als het

Poppen

Eerste jong

Pas uitgevlogen jonge man

› zware een zwart masker ontstaat op de kop. *Euplectes a. laticauda* is een zeer zeldzame verschijning in Nederlandse volières. Deze is nagenoeg identiek aan voorgaande ondersoort, alleen is de kop veel roder. Ook is de 'rode band' veel breder.

Verspreiding en Biotoop

De roodkeelwida is een wijd verspreide soort en heeft 3 erkende ondersoorten. Deze ondersoorten kunnen onderling kruisen. Op sommige plekken overlappen hun verspreidingsgebieden sterk. Ze komen voornamelijk voor in moerassen, rietachtig en bosachtig gebied.

- *Euplectes a. ardens*: het gehele gebied onder de Sahara.
- *E.a.laticauda*: Eritrea, Ethiopië en Soedan.
- *E.a.suahelicus*: Kenia en Tanzania.

Eigen ervaring

In 2008 kocht ik een roodkeelwida man en omdat ik weinig ervaring had met deze soort, werd ik lid van de Werkgroep voor Ploceidae (WvP) (<http://www.ploceidae.eu>). Met hulp van leden binnen de WvP vond ik in 2009 de juiste pop bij deze man. Verder kocht ik in 2 jaar tijd nog 4 poppen en een man erbij. Deze laatste

man is geheel zwart en zou daarom eerder als andere ondersoort erkent worden. De kweek wil de eerste jaren niet echt lukken er is weinig kennis over het kweken en de inrichting van mijn volière bleek niet optimaal.

Inrichting van de volière

Na meer informatie te hebben ingewonnen over deze soort heb ik de beplanting aangepast. Ik heb het biotoop zo goed mogelijk proberen na te bootsen. Het bosachtige (een groep van coniferen), het moerassig gebied (een vijvertje met waterloop) en het rietachtig gebied door de rest van de volière te beplanten met grassen. Het is heel belangrijk dat de vogels goed kunnen schuilen en zich veilig voelen. Omdat de vogels nogal schuw zijn probeer ik ook zo min mogelijk de volière te betreden. Ik kom alleen in het voorste gedeelte om voer en water te verversen. Verder raad ik af om andere vogels bij de wida's te plaatsen. De man kan nogal eens fel uithalen in zijn territorium.

Voeding

De roodkeelwida's krijgen tropenzaad mengsel aangevuld met extra wit zaad, dit wordt bijna uitsluitend gege-

ten. Ook mag eivoer, universeelvoer, maagkiesel, grit sepia en dagelijks vers drink- en badwater niet ontbreken. Het ei- en universeelvoer wordt extra verrijkt met gistocal. De wida's houden ook van levend voer en als ze jongen hebben is levend voer van levensbelang. Zonder levend voer zullen de jongen niet groot worden.

Plaats van het nest

Mijn ervaring is dat de roodkeelwida een voorkeur heeft om zijn nest in struiken te maken. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld wevers, die lid zijn van dezelfde familie van Ploceidae. In gevangenschap maakt de wida zijn nesten van grassen en kokosvezel. In mijn geval, maakte de roodkeelwida zijn nest in de conifeer. Het ligt een beetje aan de pop of het nest wel of niet wordt afgewerkt.

Kweek

Uit de vrije natuur is bekend dat de pop haar partner kiest aan de hand van zijn staartlengte. Hoe langer de staart, des te interessanter de man. De rode

Ei

Jonge man - tweede ronde

keel bij de E. a. ardens, heeft geen nut tot het aantrekken van poppen, maar heeft wel nut met betrekking tot zijn territorium. Mannen met een rodere en bredere band hebben een groter territorium, dan soortgenoten met een kleinere en lichtere band. Uit de natuur is ook bekend dat de roodkeelwida 2-6 eieren legt.

In 2012 heb ik mijn volière verdeeld in 2 vluchten. De ene vlucht is 10m² en de andere 6m². Beide vluchten zijn helemaal aangepast aan de behoeften van deze soort. In juni 2012 lijkt het broedseizoen te beginnen. De 2 mannen heb ik apart van elkaar gehuisvest. Ik zet bij de ene 2 en bij de andere 3 poppen. Eén roodkeelwida man bouwt 3 nesten maar is ineens erg agressief tegen de poppen. Hij jaagt één van de poppen zo erg achter na, dat ze dit met de dood moet bekopen. Het directe gevolg hiervan is dat ik de man apart zet en de zwarte wida 'concolor' man met zijn 2 poppen, bij de overgebleven 2 poppen plaats. Op maandag 18 juni vind ik ineens 2 nesten met eieren, een nest met 2 eieren en in het andere nest ligt 1 ei. De eieren zijn blauw/groenig van kleur met bruinig vlekjes. Beide

poppen broeden goed. De man houdt de andere 2 poppen op afstand van de nesten, maar is niet echt agressief tegenover ze.

Eén pop werkt de binnenkant van het nest helemaal af met gras en gedroogd mos. De andere pop laat het nest zoals het is. Op zaterdag 30 juni vind ik een jong van 2 dagen oud in één van de twee nesten. De overige eieren zijn verdwenen.

Fruitvliegjes

Het jong wordt alleen gevoerd door de pop. Ze krijgen de beschikking over levende buffalowormen met daarover wat gistocal. Ook valt me op dat de pop achter vliegjes, die in de volière rond vliegen, aan jaagt. Om aan de vraag van vliegjes te voldoen, zet ik een emmer met fruitafval in de volière. Hier komen fruitvliegjes op af. Het eivoer en universeelvoer worden ook goed opgenomen en gevoerd. Op woensdag 4 juli ring ik het jong met ringmaat 3.2. Voor de zekerheid plak ik wel de ring af met tape. Na 2 weken vliegt het jong uit op vrijdag 13 juli. De man beschermt het jong goed. Hij houdt de andere poppen uit de buurt en zo kan de pop haar jong goed voeren.

Omdat de zwarte wida geen nesten

bouwt, heb ik in de tussentijd nestkorfjes opgehangen. Op zaterdag 21 juli zie ik de pop, die eerder 1 ei heeft gehad, van een kunstnest vliegen. In het nest tel ik 4 eieren, daarna laat ik het nest met rust. Ik zie de pop vaak met wat mos of gras in de snavel naar het nest vliegen. Dit betekent dat ze tijdens het broeden het nest ook nog afwerkt. Op donderdag 2 augustus controleer ik het nest en vind 2 gezonde jongen en 1 ei. Het ei komt uiteindelijk niet uit. Op dinsdag 7 augustus ligt er nog maar 1 jong in het nest. Het andere jong is waarschijnlijk vanwege het koude weer gestorven. Ook dit tweede jong ring ik met ringmaat 3.2. Aan de cloaca is te zien, dat het waarschijnlijk een man is. Op woensdag 15 augustus vliegt het jong uit. Het valt meteen op dat zijn snavel en poten donker van kleur zijn. Ook is de oogstreep iets lichter van kleur en de vogel is wat groter als het eerste jong. Daarom denk ik dat het eerste jong, dat inmiddels zelfstandig is, een pop is. Ook het 2e jong groeit voorspoedig op tot een zelfstandig jong.

Verder worden er geen broedpogingen ondernomen en is dit het einde van een succesvolle eerste kweek van deze soort tot zover bekend in Nederland. <

Vogelkunde deel 21

Cultuurvogels: bevedering algemeen

Onze cultuurvogels hebben dezelfde of gemeenschappelijke voorouders als natuurvogels.

Vergelijken van beide groepen blijft daarmee interessant en zinvol.

Zo weten wij, is de kwaliteit (technische) van de bevedering bij cultuurvogels lang niet altijd perfect!

Bevedering die er los bij hangt, onvolgroeide pennen en het meest duidelijk is dat nog het geval bij lumps. Het zijn in zekere zin onze eigen vogelkundige missers. Vervolgens is het wel gewenst, op zoek te gaan naar mogelijke oorzaken. In beginsel moeten we daarvoor bij ons zelf zijn!

Wij voeren de selecties uit en stellen fokparen samen. Voor een deel zouden we de 'schuldvraag' af kunnen schuiven op de natuur. Omdat het de natuur is, die blijkbaar niet toelaat, bepaalde in dit geval bevederingsgrenzen te overschrijden. Dus hoe 'cultureel', wij ook met onze vogels bezig zijn; de natuur heeft het laatste woord!

Voor een belangrijk deel, ligt de oorzaak bij onze begrijpelijke, doch onnatuurlijke selectie-criteria. Immers wij selecteren, niet of nauwelijks op doelmatigheid vanuit de vogel gezien. Voor ons telt vooral het in meerdere opzichten fraaie uiterlijk; standaardseisen vormen de criteria daarbij zagezgd. Wel hebben wij, met onze vogelarij, geheel nieuwe "uitvoeringsvormen" (mutaties) van bevedering boven weten te halen, zagezgd weten te ontfutselen aan de natuur.

Natuurvogels: bevedering algemeen

Eenmaal volgroeid, beschikken vogels in de natuur over een vrijwel perfect verenpak. Of wij dit mooi vinden of niet, voor de vogels is het altijd doelmatig of functioneel. Natuurlijke selectie, meer speciaal de seksuele component ervan, heeft daarmee zijn uitwerking danook niet gemist. Het heeft gezorgd voor een enorme diversiteit van bevedering. Voor ons is dat intussen wel praktisch, om daardoor soorten, ondersoorten of verwante soorten veelal goed van elkaar te kunnen onderscheiden.

Vanuit speciale interesse of gewoon belangstelling voor algemene vogelkunde, is het zeker ook een uitdagende bron, van blijvende studie. Mede wordt dat veroorzaakt, omdat een verenpak zoveel functies tegelijk heeft te vervullen. Het is de natuur, die gedurende

vele duizenden jaren dit proces heeft aangestuurd. Daarmee kan over de doelmatigheid ervan nauwelijks twijfel bestaan! Maar als dit zo duidelijk onomstreden is, dan willen we daar graag wat meer hoogte van krijgen, toch?

Zwarte bevedering

Zo kunnen we ons afvragen, waarom bepaalde vogelsoorten blijkbaar beter af zijn, met hun geheel zwarte verenpak? En dat, terwijl wij weten, dat andere soorten deels om dezelfde redenen juist van een overwegend wit verenpak zijn voorzien. Beide volledig natuurlijk; derhalve géén twijfel over beider doelmatigheid. We beperken ons hierbij even, tot alleen het zwarte. Nogal wat vogelsoorten als zwarte kraai, specht, sijs en zwaan, hebben er hun naam aan te danken. Maar eveneens de roek, kauw, spreeuw, waterhoen en meerkoet, zijn nagenoeg 'zwartjassen'. De tot de verbeelding sprekende 'zwarte kanarie', is er nog niet, maar met o.a. 'kobalt' lijkt die wel dichterbij te komen. We gaan onze 'vogelkijker', echter scherpstellen op onze gewone merel, meer speciaal de merelman. Welke zijn voor hem de consequenties van een diepzwarte bevedering? Naast de algemeen bekende, als o.m. bescherming, vliegvermogen, eigen soort herkenning enz. Slechts één aspect nemen we even apart, namelijk zijn lichaamstemperatuur.

Natuurwetenschappelijk gezien heeft de kleur zwart, de eigenschap gemakkelijker warmte door te laten. Bij zomerse omstandigheden zal daardoor het lichaam snel zijn opgewarmd. Onder winterse omstandigheden echter zal het lichaam sneller warmte verliezen. Wanneer de merel te maken krijgt met bijvoorbeeld 18 graden nachtvorst, zit hij met zijn normale lichaamstemperatuur van 42 graden met 60 graden verschil! Géén vogelliefhebber die dat zou overleven. De merels blijkens overlevering ook niet altijd. Zo werden in het verleden juist de mannelijke merels doodgevroren teruggevonden onder hun slaapplek. Inmiddels is deze soort zeker bij ons van habitaal (leefgebied) veranderd, en is van bosvogel vooral tuinvogel geworden. Daarbij hebben ze ook geleerd voor een verwarmde overnachtingsplek te kiezen. Als de omstandigheden zulks vereisen, zoeken ze een plekje in de conifeer, klimop of vuurdoorn dichtbij onze huizen, om daarmee te profiteren van de uitgestraalde warmte.

Voor dit artikel gaan we de wildkleur zebravink behandelen en zoals we dat tot nog toe gedaan hebben, houden we ook bij deze soort het keurbriefje aan. Met de wildkleur bedoelen we de grijze zebravink. Dit is een van de vele kleurslagen en kleurcombinaties die er zijn binnen deze soort. Tot op dit moment zijn er al 104 kleurslagen of combinaties, terwijl de verwachting is dat dit

kan oplopen tot 154 kleurslagen. Op zich zijn dit er heel erg veel en ik zal niet alle mogelijkheden opnoemen die er zijn met deze vogels, omdat dat niet past binnen dit artikel. Over de grijze zebravink op zich is al meer dan voldoende te vertellen.

Oorsprong

De zebravink komt oorspronkelijk uit

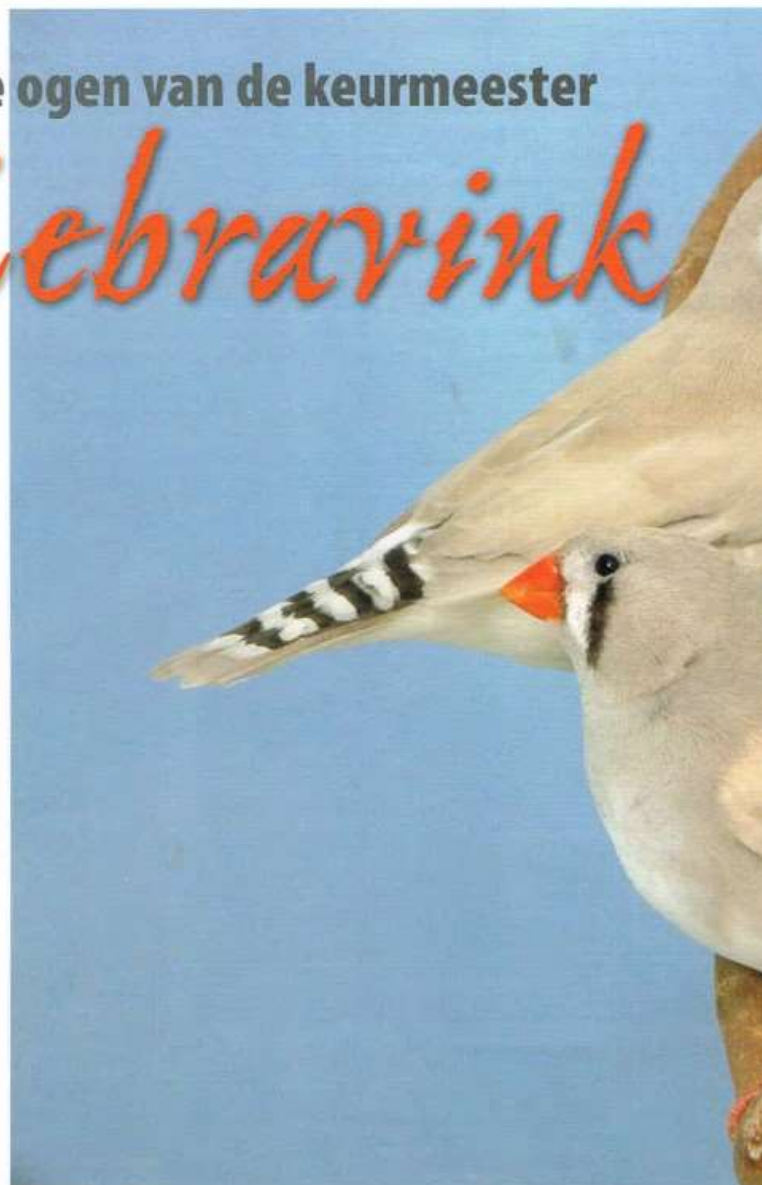
Australië. Het is een vogel die daar veelvuldig voorkomt, met dat verschil dat hij in de vrije natuur veel kleiner is dan de vogels die wij in de volière houden. In het wild meet deze vogel ongeveer 9,5 cm en in onze standaard wordt een vogel gevraagd van 11 cm met een goed postuur.

Kijken we naar rubriek 1 op het keurbriefje dan beoordelen we de vogel

Door de ogen van de keurmeester de Zebravink

Dit is al weer het derde artikel in deze reeks. Nu gaan we het over een vogel hebben die iedereen wel kent. Ook iemand die beslist niets van vogels weet, weet buiten de kanarie ook de naam van deze vogelsoort wel te vertellen. Heel simpel omdat deze vogel op zich heel erg bekend is en al heel lang wordt gehouden. Als je dit gelezen hebt, dan weet je als liefhebber bijna al dat we het gaan hebben over de zebravink.

Een koppeltje pastel
bleekrug grijs

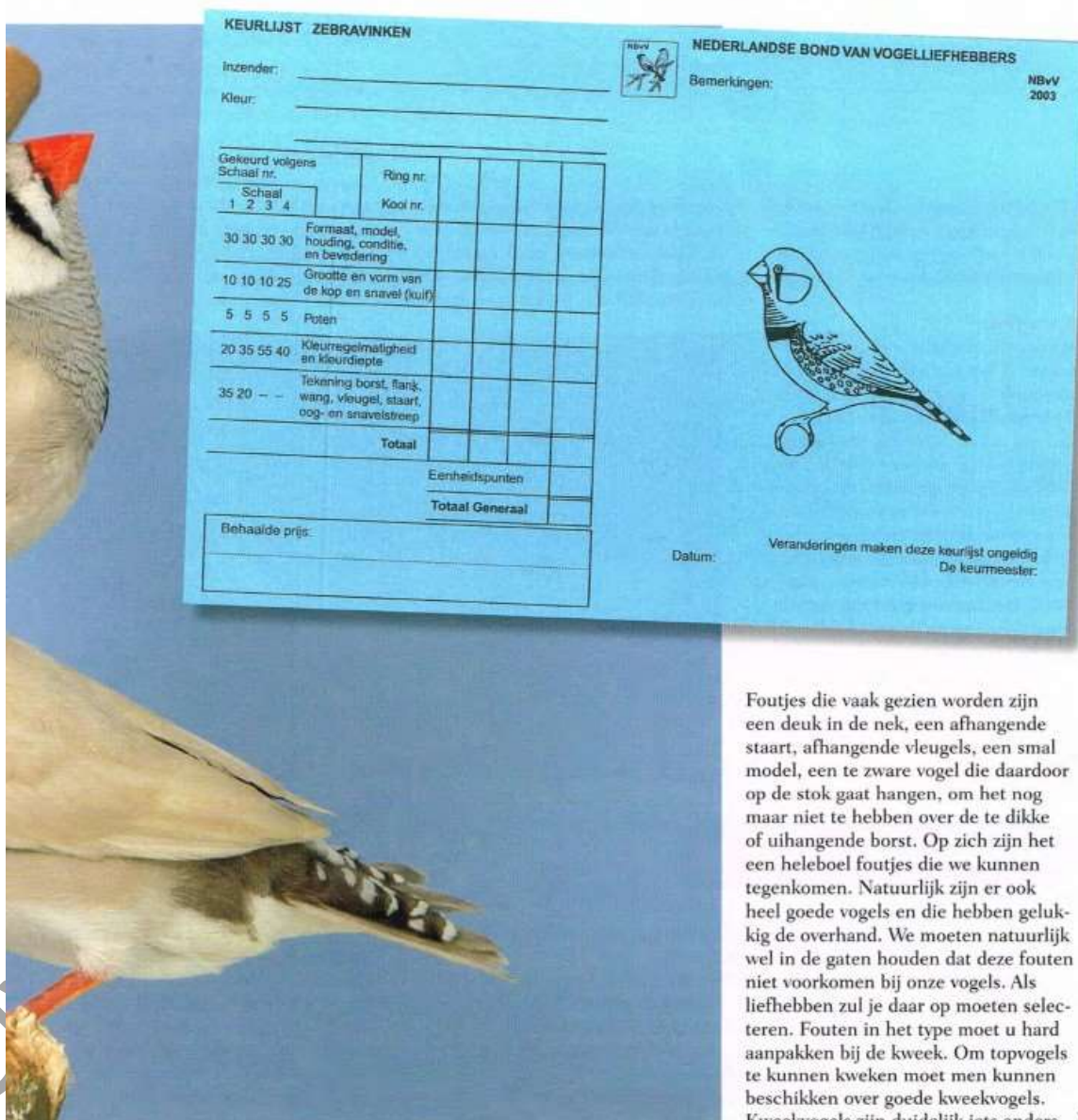
op formaat, model, houding, conditie en bevedering. De vogels die we in Nederland op de tentoonstellingen tegenkomen, hebben bijna allemaal voldoende lengte. Daarnaast moet de vogel een geblokte indruk geven. Dat wil zeggen dat de vogel voldoende breed moet zijn en een stevige indruk moet geven. Daarnaast moet de vogel een rechte ruglijn hebben en dat geldt

zowel voor de man als de pop. De borstlijn moet een gebogen lijn vormen naar de achterzijde van het lichaam. Fouten in de ruglijn of de buiklijn kunnen ernstig afbreuk doen aan het type vogel.

Totaalbeeld

Met type bedoelen we hier dat we kijken naar het geheel van de vogel,

namelijk het formaat, het model en de houding. Dit alles moet met elkaar in overeenstemming zijn en moet bij elkaar passen. Iedereen kan zien en begrijpen dat een grote kop bij een klein lichaam afbreuk doet aan het geheel. Dit is natuurlijk een extreem voorbeeld maar het is wel duidelijk. Ik de praktijk zijn het kleine foutjes die afbreuk kunnen doen aan het type.

KEURLIJST ZEBRAVINKEN

inzender: _____

Kleur: _____

NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS NBvV 2003

Bemerkingen: _____

Gekeurd volgens Schaal nr.				Ring nr.	Kool nr.				
1	2	3	4						
30	30	30	30	Formaat, model, houding, conditie, en bevedering					
10	10	10	25	Grootte en vorm van de kop en snavel (kuif)					
5	5	5	5	Poten					
20	35	55	40	Kleurregulariteit en kleurdiepte					
35	20	--	--	Tekening borst, flank, wang, vleugel, staart, oog- en snavelstreep					
				Totaal					
				Eenheidspunten					
				Totaal Generaal					

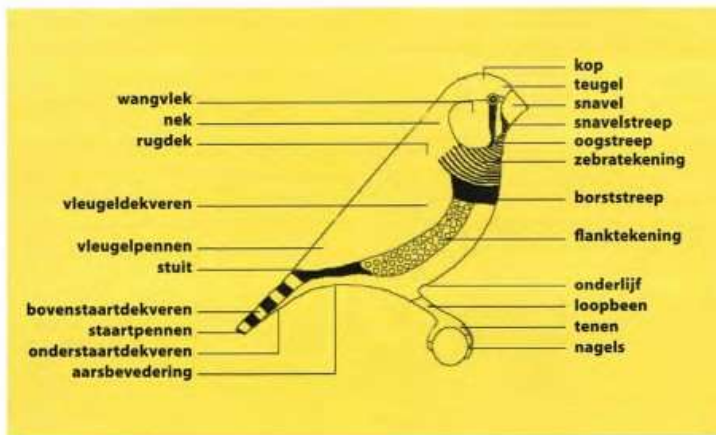
Betaalde prijs: _____

Datum: _____

Veranderingen maken deze keurlijst ongeldig
De keurmeester:

Foutjes die vaak gezien worden zijn een deuk in de nek, een afhangende staart, afhangende vleugels, een smal model, een te zware vogel die daardoor op de stok gaat hangen, om het nog maar niet te hebben over de te dikke of uihangende borst. Op zich zijn het een heleboel foutjes die we kunnen tegenkomen. Natuurlijk zijn er ook heel goede vogels en die hebben gelukkig de overhand. We moeten natuurlijk wel in de gaten houden dat deze fouten niet voorkomen bij onze vogels. Als liefhebbers zul je daar op moeten selecteren. Fouten in het type moet u hard aanpakken bij de kweek. Om topvogels te kunnen kweken moet men kunnen beschikken over goede kweekvogels. Kweekvogels zijn duidelijk iets anders >

> zijn dan showvogels. Daarmee bedoel ik te zeggen dat een vogel die veel punten haalt op een tentoonstelling niet altijd geschikt is voor de kweek.

Koppelen

Bij het samenstellen van een kweekkoppel is het van belang goed naar de vogels te kijken. Goed opletten of de vogels bij elkaar passen. Vogels die wat te kort komen dienen gekoppeld te worden aan een vogel die juist uitblinkt op die bepaalde onderdelen. Heb je bijvoorbeeld een vogel met een zwakke staarttekening dan moet je deze koppelen aan een vogel die juist een uitstekende staarttekening heeft. Het kan dus goed zijn dat een vogel die 87 of 88 punten haalt op een tentoonstelling voor de kweek van onschatbare waarde kan zijn. Vogels die 91 of 92 punten halen behoeven niet altijd goed te zijn om aan elkaar te paren. Het kan in de praktijk dat bij het samenstellen van een kweekkoppel

een koppeling van een vogel van 92 punten aan een vogel van 88 punten de ideale combinatie geeft en dat de nakomelingen daaruit werkelijke topvogels zijn. Kijk dus bij het samenstellen

van een koppel grijzen, maar dat geldt ook voor alle andere vogels, niet alleen naar het aantal behaalde punten. Kijk of de vogels bij elkaar passen en elkaar aanvullen. De kans is dan groot dat er goede nakomelingen komen die op hun beurt weer hoog in de punten gaan vallen. Koppelen van vogels is kennis koppelen aan gevoel en dan gaat het vaak goed.

Punten

Tot zover even de zijsprong over het koppelen en gaan we weer terug naar het keurbriefje. Vogels die goed zijn en nergens uitblinken krijgen vaak een beoordeling van 27, 8, 5, 17, 32 is in totaal 89 punten. Bij de poppen zijn de punten voor de laatste twee rubrieken omgedraaid. Op die onderdelen waar een vogel uitblinkt, kan hij een punt extra krijgen en daarmee verhoogt deze zijn totaal. Krijgt een vogel 28, 8, 5, 18, 33 wat in totaal 92 punten is dan

Alle Vogels

Dit artikel is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Onze Vogels en de website "www.allevogels.nl".

Als een kweker zijn vogel tijdens een tentoonstelling laat keuren, zijn er achteraf altijd op- en/of aanmerkingen op het keurresultaat. Maar altijd speelt er ergens in het hoofd de gedachte "hoe kijkt die keurmeester nou naar mijn vogels?". Keurmeester Ton Koenen legt uit waarop een keurmeester naar uw vogels kijkt en waar hij op let.

Met enige regelmaat zullen de artikelen ook in Onze Vogels geplaatst worden.

kun je zeggen dat je een top tentoonstellingsvogel hebt. Vogels die minder scoren dan gemiddeld krijgen natuurlijk puntenaftrek en komen dan lager uit dan de genoemde 89 punten. Het is voor iedereen te doen om vogels te kweken, maar om topvogels te kweken daar komt toch wel iets meer bij kijken. Maar het is voor iedereen mogelijk om goede tot zeer goede vogels te kweken en dus ook topvogels te kweken. Ik wens u veel succes bij het kweken van goede grijze zebravinken. <

Zo maar een jaar uit het leven van een keurmeester

Het bestuur van de KMV-TP wil onder dit kopje u een bloemlezing geven over hoe een jaar in het leven van een keurmeester er uit zou kunnen zien.

Het keurseizoen ^{deel 3}

Toen brak september aan. In de tussentijd vele telefoontjes gekregen om bij verenigingen keuringen te doen. Sommigen teleur moeten stellen, want twee op een dag gaat niet. Ook een aantal aan kunnen nemen. Echter ik zit nu toch echt op mijn maximum van 10 keuringen. Zelfs al vragen over keuringen voor 2012 en 2013 en 2014. Ik pas echter de regel toe, dat ik niet

meer dan twee jaar tevoren een keuring aanneem. Het is van de gekke, dat verenigingen drie of meer jaren al keurmeesters vastleggen. Ten eerste kan er in die tijd heel veel gebeuren en ook weten ze niet hoe de vereniging er over vier jaar voor staat. Ze contracteren maar raak en zitten zo andere verenigingen behoorlijk in de weg.

Afspraken

Inmiddels ook de eerste herinneringsbrief. De keuring is pas over twee maanden, maar de vereniging zal wel denken, heb ik dat maar al vast gehad. Natuurlijk geen aantallen vogels. De secretaris maar even gebeld en die deelde mede, dat hij dacht dat het twee maanden voor de keuring moest. Hij vond het ook al vreemd, want hij wist >

› uiteraard nog geen aantallen vogels. Hem gezegd dat hij de twee maanden beter kan wijzigen in zijn TT draaiboek in twee weken. Vond hij een goed idee, dan wist hij ook de aantallen vogels. Nog een tweetal studiegroepbijeenkomsten bezocht in deze tijd. Leuke avonden, waar we weer veel opstaken over de vogels. Echter mijn eigen vogels moeten ook naar de TT. De vogels maar eens kritisch bekeken, bevederingproblemen, snavel, teentjes, lengte van de nagels etc. etc. en vervolgens een veertigtal vogels opgekooid voor de TT. De eerste inschrijfformulieren zijn al weer weg. De regio NZC, de NCZ in Veenendaal, de JMC in Leerdam, de regio SEC-show, de SEC-show in Rosmalen, de PSC-show te Apeldoorn, de nationale TT in plaats huppeldepup, de onderlinge TT van mijn eigen club, de regio TT waar onze afdeling voor is uitgenodigd, het stadskampioenschap waar onze vereniging ook voor is uitge-

nodigd, de districts-TT en uiteraard de bondsshow in Apeldoorn. Al met al een keur aan tentoonstellingen, waaraan ik deel zal nemen. Ter voorbereiding op het TT-seizoen het TB nog maar eens goed doornemen

Eindelijk keuren

Eind september, de eerste keuring. Als extra keurmeester opperoepen voor de keuring van de jubilerende NZC-show. Helaas had ik ingeschreven, dus al mijn ingeschreven vogels waren absent. Op dat moment is een keuring voor een dergelijke bijzondere show toch belangrijker dan meedoen. Twee prima keurdagen gehad en uiteindelijk tijdens de aanwijzing van één kampioen over 2.900 zebra-vinken waren de meningen niet erg verdeeld. Half oktober weer een Bijtijds in de bus. Deze nog maar eens goed doorgelezen en vooral de artikelen en mededelingen over keuringen, aanwijzen van prijzen, prijssysteem etc.

Zo zoetjes aan worden er meer keuringen in de week gedaan en in november wel volop, namelijk 2 in de week. Ook nog enkele keren door Cor van Elven benaderd om toch nog wat extra keuringen te doen, omdat er tekorten zijn. Elke avond hiervoor mijn mailbox geopend, want Cor handelt veel via de mail af.

Inspringen

Op een vroege ochtend om 06.45 uur telefoon. Cor belde, of ik nog een keuring kon doen, want er was een keurmeester ziek geworden. Even mijn baas gebeld en ja hoor, geen probleem. Dus die dag niet gewerkt, maar gekeurd. Hem, of beter gezegd de afdelingen, in vier gevallen kunnen helpen, maar toen was het toch ook einde verhaal, want ik kreeg ook nog eens twee districtskeuringen toegewezen en de bondsshow 2010. Mijn baas is dit jaar zeker niet blij met me, als ik zo vaak weg ben. Tijdens de keuringen het een en ander

meegemaakt. Bijvoorbeeld bij het verdelen van de taken. Telkens zijn er keurmeesters, die de taken al verdeeld hebben, voordat er overleg is of zelfs voordat aan de betrokken organisatie wordt gevraagd of er ook voorkeuren zijn.

Het is toch van belang, dat de organisatie in eerste instantie bepaalt wie welke vogels keurt. Als het hun niets uitmaakt, dan ga je de taken verdelen en dat doe je in overleg.

Zo ook het aanwijzen van de kampioenen. Ik heb een aantal prima vogels op een rijtje staan en daar moet de kampioen uitkomen. De collega's er bij gevraagd en in gezamenlijk overleg werd de kampioen aangewezen. Het briefje van de kampioen werd overgeschreven en een punt extra. Daarna door alle collega's keurig ondertekend. Ook de voor dragers vonden het aanwijzen van kampioenen op deze manier schitterend. Je maakt er een kleine show van. Even later tijdens dezelfde TT kreeg

ik een briefje van een enkeling met 93 punten, een briefje van een stel met 92 en 93 punten en een briefje van een stam met 3 x 92 en 1 x 93 punten onder mijn neus geduwd, of ik maar even wilde tekenen, want dat waren de kampioenen.

Kampioenen

Op een andere TT ook de collega's er bij geroepen bij het aanwijzen van de kampioenen. Verliep prima. Toen ik na afloop van de keuring vroeg welke kromsnavel er kampioen was geworden, werd er een schitterende Port Lincoln aangewezen. Ik bekeek deze vogel nog eens goed en zei, dat hij dan met 89 punten maximaal, kampioen is geworden. Bleek toch echt 93 te zijn, wat de vogel had gekregen.

Jammer genoeg miste de vogel een nagel. Een flinke flater van de collega, maar ja, het aanwijzen van de kampioenen hoort in gezamenlijk overleg te gaan.

Op een andere keuring kwam ik een mij onbekende collega tegen. Aanvankelijk dacht ik, dat hij bij het bestuur hoorde, maar toen we gingen keuren kwam hij naar mij en mijn collega toe en zei, dat hij ook de tropen en de parkieten keurde. Hij was keurmeester bij de ANBvV en hij was een zwager van de voorzitter van de vereniging en hij woonde in dezelfde plaats als waar de TT was, dus geen reiskosten.

Voordat we gingen keuren samen met mijn collega eerst maar eens met het bestuur gesproken, hoe dit nu zat.

Men vertelde, dat hij inderdaad keurmeester was bij de ANBvV en een zwager van de voorzitter. Het was mooi goedkoop, want hij maakte geen reiskosten en wilde wel voor half keurloon keuren.

Men had hier geen ruchtbaarheid aan gegeven en er ook geen toestemming voor gevraagd.

Het bestuur duidelijk gemaakt, dat dit natuurlijk niet de bedoeling is en dat wij eigenlijk deze keuring niet mochten verrichten dus eigenlijk de tas inpakken en wegwezen. Omdat we ook merkten, dat dit op bezwaren zou stuiten en we hier de leden mee dupeerden de afspraak gemaakt, dat we de keuring zouden verrichten, maar hier wel melding van zullen maken bij het bestuur van de KMV.

De taken werden vervolgens verdeeld en tijdens de keuring bleek, dat de keursystemen nogal verschilden. Zo keurde deze collega een Japanse meeuw die een nagel miste niet en gaf daar ook geen opmerkingen bij. Even later had hij de kampioen bij de Japanse meeuwen en die kreeg 94 punten. Op zich een prima vogel en die kon zeker kampioen worden, maar dan eigenlijk niet meer dan 93 punten. Echter de 2e en 3e prijswinnaar had hij ook en die kregen 93 en 92 punten, terwijl er nog enkele waren die 91 kregen.

Dit was geheel volgens hun keursysteem, maar duidelijk in tegenspraak met het onze.

Wordt vervolgd. <

Ooproep tot medewerking

Agaat barmsijs?

We willen duidelijk stellen dat ISEC (Internationaal Samenwerkend verband Europese Cultuurvogels) niet zit te vragen om naamsveranderingen. Maar als blijkt dat we een verkeerde benaming gebruiken voor een mutatie(s) bij de Europese vogels, is het toch de taak van ISEC om klaarheid te brengen. Praktisch alle belangrijke federaties van België, Nederland en Duitsland zijn aangesloten bij ISEC.

Mutaties

Het is al vaker gebeurd dat als er een mutatie optreedt bij een of andere vogelsoort, er te vlug een benaming aan gegeven wordt die achteraf verkeerd blijkt te zijn. En eens de benaming goed is ingeburgerd is het achteraf soms heel moeilijk om te veranderen naar een correcte benaming. Ook bij Europese Cultuurvogels ontglippen we hier niet aan. Zo zijn we met ISEC erin geslaagd na grondige studie over vererving en kleuren samen met Mutavi verschillende mutaties met een oude maar verkeerde benaming te laten veranderen naar een correcte benaming.

- Lutino groenling werd satinet
- Zilver groenling werd agaat
- Isabel zanglijster werd bruin
- Eumo putter werd aminet
- Blauwe elzensijs werd ivoor
- Pastel frater werd eumo
- Ino goudvink werd topaas
- Kobalt barmsijs werd donkerfactor

Moelijk

Maar we zijn er nog niet er zijn er nog twee die ons zorgen baren nl. de agaat barmsijs en de agaat elzensijs. Twee veel gekweekte en volledig gedomesticeerde soorten, waarvan reeds meer-

dere mutaties en mutatie combinaties gekweekt worden. Transmutaties tussen barmsijs en elzensijs zijn niet mogelijk omdat beide soorten te ver uit elkaar liggen.

De agaat barmsijs is het moeilijkst om te snappen, de agaat factor reduceert het bruin phaeomelanine en tast het zwarte eumelanine nagenoeg niet aan. En wat zien we bij de agaat barmsijs een zilvergrijze tot loodgrijze mutant.

Bovendien spreekt men van lichte en donkere agaten, wat ook al niet klopt met de agaat factor.

KBOF keurmeester Dirk Grijp kweekte enkele jaren terug met een agaat barmsijs man x agaat groenling pop twee jongen een lichte pop die duidelijke pastel kenmerken had en ook een

Agaat elzensijs?

Agaat barsijs - kweker
Dick Van Loon

wildkleurige man. Daarmee was eigenlijk al het bewijs geleverd dat er iets niet klopt met de agaatsijs want normaal moesten zowel de poppen als de mannen agaatsijs zijn, nee dus. Maar omdat we niet over een dag iets willen lopen, hadden we vorig jaar een oproep gedaan aan onze kruisingkwekers om proefparingen op te zetten. En de resultaten van vorig jaar hebben bevestigd wat we eigenlijk reeds wisten dat de agaatsijs geen agaatsijs is.

Wisselende resultaten

Willy De Ruddere kweekte uit een agaatsijs x agaatsijs een wildkleurige man. Bennie Horsting had uit agaatsijs x agaatsijs twee nestjongen waarvan een wildkleur en een licht jong met pastel kenmerken. De jongen werden spijtig genoeg niet zelfstandig door snavelmisvorming bij de beide jongen. Jean Smolders kweekte met een wildkleur

split agaatsijs x agaatsijs groenling en hij kweekte verschillende wildkleur jongen zowel mannen als poppen. En ook lichte poppen met pastel kenmerken. Even rees er nog twijfel omdat een van de lichte poppen, man kenmerken had. Maar Jean was zo vriendelijk om een DNA test te laten doen waaruit bleek dat het toch om een pop ging. Bedankt Jean.

Ik zelf kweekte uit een agaatsijs x

Wildkleur split agaatsijs
x agaatsijs groenling - kweker
Jean Smolders

agaatsijs groenling een wildkleurige man. De verschillende uitkomsten van de proefparingen hebben al het bewijs geleverd dat de agaatsijs geen agaatsijs is. Maar wat is het wel? Daarom een nieuwe oproep, om de volgende koppelingen op te zetten:

- Agaatsijs x pastel groenling
- agaatsijs x pastel kanarie
- agaatsijs x pastel putter
- agaatsijs x pastel goudvink

> Proefparingen

Ook in Italië heeft men reeds proefparingen opgezet die het bewijs leveren dat de agaatsijs geen agaatsijs is maar meer dan vermoedelijk een geslachtsgebonden pastel mutatie is. Maar daar knijpt het schoentje, want we hebben al een geslachtsgebonden pastel barmsijs en die laat geen twijfel mogelijk die mutant voldoet perfect aan de geslachtsgebonden pastel mutatie. Want kweek je pastel x pastel dan krijg je door selectie grijsvleugels en type grijs vleugels. In Italië is de benaming van agaatsijs reeds veranderd naar pastel

Agaatsijs x agaatsijs
kanarie - kweker

en wat we voorheen pastel noemden heet er nu écaillé komt van het frans écailléux wat

in het Nederlands zoveel als geschubd betekend. Bij ISEC hebben we besloten om voorlopig niets te veranderen, het blijft agaatsijs en agaatsijs tot we absolute zekerheid hebben wat het wel zijn.

Elzensijs

Ook bij de elzensijs kregen we van Italië te horen op de laatste OMJ vergadering in Almeria Spanje dat de benaming agaatsijs verkeerd is en dat het hier ook om een geslachtsgebonden pastel mutatie gaat. Men heeft daar proefparingen opgezet van agaatsijs x agaatsijs en er kwamen wildkleur mannen uit en pastel kleurige poppen, uit de koppeling agaatsijs x pastel kanarie kwamen alle-

maal pastellen. Dus ook hier zitten we meer dan waarschijnlijk fout. Wat wij nu willen met ISEC is dat we 100% zekerheid hebben wat de agaatsijs en de agaatsijs dus wel zijn. Dat kunnen we bekomen als er genoeg proefparingen opgezet worden. Voor de proefparingen met de agaatsijs gelieve de volgende combinaties maken.

- 1° Agaatsijs x agaatsijs
agaatsijs x agaatsijs
agaatsijs x agaatsijs
agaatsijs x satinet kanarie
- 2° Agaatsijs x pastel groenling
agaatsijs x pastel kanarie
agaatsijs x pastel putter <

Hulp gevraagd

Als we veranderen dan doen we het allemaal samen. ANBVV- NBVV – AOB – KBOF – WEV – BEC – SEC – DKB.

Om een en ander te coördineren en voor informatie kan u zich opgeven aan alouis.van.mingeroot@hotmail.com maar het kan ook aan de andere ISEC leden. Bedoeling is alles nauwkeurig op te schrijven tijdens de kweek en uiteraard dat je zeker bent over de kleur van de te gebruiken vogels.

Bij twijfel kan je een kleurkanarie keurder raadplegen als het om de kanaries gaat en gaat het om Europese vogels kan een keurmeester van Europese vogels wel zekerheid geven, dat je de juiste kleuren hebt om de proefparing(en) op te zetten.

Een op dit ogenblik zeldzame, maar zeer gezochte, prachtvink is wel de Hadesnon, ook wel zwarte rietvink of geelstuitnon genoemd. Ze zijn nauw verwant met *L. spectabilis* (Prachtnon) en *L. caniceps* (Grijskopnon).

Ze komen voor in zuidelijk Nieuw-Guinea. Ze leven daar in hoog gras, rietvelden, en in struiken aan rivieren en bosranden. Ze voeden zich met zaden van grassen, met inbegrip van rijst, zowel onrijpe als rijpe zaden die zich nog op de stengel bevinden, of reeds op de grond zijn gevallen. De vogel klimt behendig op de stengels en klampt zich vast aan de zaadhoofden. Soms balanceert hij aan de ene stengel en gebruikt zijn snavel om de zaden uit de aar van een andere stengel te trekken. Over het algemeen voeden ze zich in kleine groepen van maximaal twintig vogels. Soms met andere soorten waxbill, en vaak in gezelschap van *L. nevermanni* (Witkopnon).

Bedreigd

Het nest is een overdekte massa met als ingang een opening aan de zijkant. Het wordt vervaardigd van droge grasstrijken en bekleed met droge aren van vruchtlichamen (de zaden worden eerst verwijderd). Het nest wordt laag tegen de grond gebouwd in lange grassoorten die dicht op elkaar groeien. Een legsel bevat 4-6 eieren die uitkomen na 15 dagen.

De Hadesnon wordt bedreigd door vernietiging van rietvelden veroorzaakt

door het geïntroduceerde Rusa hert (*Cervus timorensis*), maar ook door andere aantastingen van bossen en graslanden. Tijdens het droge seizoen concentreren de vogels zich op drinkwaterbronnen, en zijn dan gemakkelijk te vangen voor de kooivogelhandel. In augustus 1993 zijn er 250 geïmporteerd vanuit hun thuisland. Verder zijn er sinds 1998 meer dan 1200 geïmporteerd naar verschillende landen van de Europese Unie. Tot zover wat ik kunnen achterhalen heb in hun thuisland.

In de volière

In gevangenschap zijn ze tevreden met een gewone zaadmengeling voor exoten. Als snoepje zijn ze verzot op trosgierst en sommige exemplaren

geven de voorkeur aan gepelde haver en kempzaad.

Bij een groep jonge vogels in het buitenhok valt het op hoe graag ze zonnen. Gaat er één een bad nemen, dan volgt de rest, en zit er een schaal vol fladderende en spetterende vogels. Nestelen doen ze in een half open nestkast, maar ze maken er ook regelmatig één in de aangeplante struiken. Ik kweek meestal via de Japanse meeuwen, maar als je ze even de kans geeft brengen ze de jongen ook zelf groot.

Na een half jaar

Op het oog de geslachten uit mekaar houden lukt mij niet, maar de mannen zingen reeds na een half jaar. Er is ook veel vraag naar losse mannen voor het kweken van kruisingen.

Wie nog meer inlichtingen wenst, kan mij altijd bereiken via mijn e-mailadres: jozef.de.beuckeleer@skynet.be

De Hadesnon Lonchura stygia

Volière

van de maand

Mijn naam is Paul De Picker uit België.

Ik heb in het voorjaar van 2011 een volière gezet, twee schoonbroers (Fred Lion - voorzitter en Andre de Bock - lid van Vogelvreugd Hulst) hebben me over de streep gehaald. Zelf ben ik ook lid sedert 2011. Het is begonnen met een volière van 4 meter op 5,5 meter en is nu uitgebreid naar 7 meter op 7,5 meter met binnenhok. De volière wordt ook een

beetje verwarmd en in de winter volledig afgesloten.

De dagelijkse verzorging hoort daar ook bij. Er zitten een Derbyan koppel, prachtrossella's en Princes of Wales die reeds vorig jaar twee jongen hebben gehad. Jammer genoeg hebben ze maar een aantal maanden geleefd. Verder cinnamon - goudvoorhoofd en lutino kakariki. Van de Cinnamon hebben we vorig jaar 84 mooie jonge vogels gekweekt. Dan hebben we verschillende soorten vinken, sijsjes, kanaries,

Silkyspreeuwen, een roodneklori man die nu alleen zit (de pop is gestorven). We zien vanaf de veranda de vogels.

De liefde voor vogels zat er in mijn jonge jaren al in met het verzamelen van eieren en dan zelf met een broedmachine de eitjes uitbroeden. Vervolgens hopen op jonge vogels. Dat lukte niet altijd, maar nu de koppels zelf bijeen zetten en zien of de nestjes worden gevuld ... daar kunnen we van genieten mijn echtgenote en ik! Nu hopen we op een vruchtbaar jaar. <

Zelf keurmeester zijn (28)

Ik kan het nu wel bekennen: ik ben er in februari even tussenuit geweest. Mijn bestemming was Costa Rica (Midden-Amerika). Onderdeel van een snoer vulkanische eilanden (Honduras, Nigaracua, Costa Rica en Panama) dat Noord- en Zuid-Amerika met elkaar verbindt. Het was niet echt bedoeld als vogelreis. De aanleiding was dat ik er in februari graag even tussenuit ga naar een warm land. Dat mijn hoofdredacteur mij maande om mijn vakantiedagen van 2012 nou eindelijk eens op te nemen, gaf mij een zetje in de goede richting. Richting Midden-Amerika dus.

Het reisgezelschapje waar ik deel van uitmaakte vertrok 's morgens om tien uur vanaf Schiphol. Om tien uur 's avonds zaten we in ons hotel in San José, de hoofdstad van Costa Rica, aan het bier. Tien uur 's avonds plaatselijke tijd, wat betekent dat wij in het vliegtuig boven de Atlantische Oceaan onze horloges zeven uur vooruit hadden gezet. Negentien uur onderweg, inclusief vier uur oponthoud bij de overstap in Houston (Texas).

Wat mij in Costa Rica verbaasde was de enorme hoeveelheid vogels. Geelvleugel ara's, drie soorten toekans, lawaaige en erg snel vliegende parkieten (voor zover ik dat met mijn lekenoordeel heb kunnen achterhalen: meest aratinga- en een paar amazone- en brotogerissoorten), veel tangara's in de meest schitterende kleuren en clowneske vogels als de Montezuma oropendola (*Psarocolius montezuma*), lid van de familie van troepialen. Deze

vogel meet van snavel- tot staartpunt vijftig centimeter, is kastanjebruin met een knalgele staart en blauw masker. Ook al zo'n opvallende vogel: de gekuifde blauwwitte ekstergeai (*Calocitta formosa*).

Bij elk hotel of lodge (een verzameling vakantiehuysjes) kregen behalve de gasten ook de vogels een ontbijt geserveerd. Voor de vogels volstond meestal wat overrijp fruit en terwijl wij ons in alle vroegte moedig door onze rijst met bonen, pannenkoekjes, roerbak- en gebakken banaan heen aten, gaven de vogels volop afleiding.

Daags waren de kolibries deel van onze verwondering. De bloemen van de tropische planten zijn buitensporig van kleur en formaat. Als je dan een vreemd, snorrend geluid hoort zie je zomaar een kolibrie, de paarskroon bosnimf of violette sabelvleugel, voor zo'n extravagante bloem hangen. Tip: de beste manier om een kolibrie te fotograferen is om te focussen op de plant.

Costa Rica: je blijft je er elke dag verbazen over de rijkdom van de natuur. Wellicht vraagt u zich af wat mijn vakantie te maken heeft met het keurmeester zijn? Tussen ons gezegd: niet veel, maar ik had zo bedacht dat wanneer ik een stukje over mijn vakantie in Onze Vogels zou schrijven (en daarin zoveel mogelijk vogelsoorten zou noemen), ik mijn reis bij de Belastingdienst allicht als studiereis kan aanmerken.

Louis van Kelkhoven
keurmeester

ADVERTENTIES

OPTI-BREED

Geef uw vogels een vliegende START!

Opti-Breed bestaat uit een uitgebalanceerd mengsel van aminozuren, vitaminen, mineralen, sporenelementen, Florastimul en L-carnitine.

- Voor een goede groei
- Voor een optimale vorming van het skelet
- Voor een goede eischaalvorming
- Voor een perfecte huid & vederstructuur

Opti-Breed is aanbevolen om zelfbereid eivoer de juiste voedingswaarde te geven.

VERSELE-LAGA nv, Kapellestraat 70, 9800 Deinze, België
T +32 9 381 32 00 • F +32 9 386 85 13
www.orpharma.com

Na 4 stukjes geschreven te hebben over de Zwart en Bruinserie, in de volksmond ook wel de volgemelaniseerde kleurkanaries genoemd komen wij vanzelfsprekend terecht bij de andere 2 gemelaniseerde groepen van de kleurkanaries, namelijk de Agaat en de Isabel.

Bij beiden wordt er door een mutatie melanine verminderd en spreken we dus van gereduceerd melanine. Onze organisaties in Nederland hebben gekozen voor een bijstelling van de standardeisen voor de Zwart- en Bruinserie, dit geldt NIET voor de Agaatserie en slechts gedeeltelijk voor de Isabelserie, maar deze serie komt in een volgend artikel aan de orde.

Standaardeisen

Ik ben volledig akkoord met de voor ALLE gemelaniseerde vogels geldende typering zoals weergegeven in de standardeisen van de NBvV en de ANBvV namelijk;

- Duidelijke lengte bestreping over het gehele lichaam vanaf de snavelbasis naar de staart.
- Symmetrische bestreping in rug en flanken
- Geen zichtbare Phaeomelanine bij intensieve exemplaren

Slechts beperkte, zo minimaal mogelijke waarneembare Phaeomelanine bij schimmelvogels. Egale en zuiver van tint zijnde grondkleur en/of lipochroomtint. Geen zichtbare schimmel bij intensieve vogels en korte fijne schimmel bij schimmelvogels.

Wel moet er op deze regelgeving een uitzondering worden gemaakt bij vogels uit de bruinserie, waarbij de bruinschimmels maximaal Eu- en Phaeomelanine moeten laten zien. Terwijl er bij de intensieve vogels met en zonder Phaeomelanine wordt gevraagd. Hiermee doelend op de bruinverdringende optische blauwfactor en de al volop besproken Azuulfactor.

Agaat

Bij de agaatkanarie treedt er door een mutatie een gedeeltelijke reductie op van de Phaeomelanine. De

Phaeomelanine bevindt zich altijd aan de randen van de veren, waardoor deze lichter worden (omzoomd). In principe wordt dus de zwarte eumelanine niet aangetast en krijgt de vogel zijn maximaal zichtbare baardtekening. Ook zal de optische blauwfactor hier aanwezig moeten zijn, zie prima artikel van Theo van Kollenburg in "Onze Vogels".

Toch denk ik dat bij deze decennia oude agaاتموتatie ook door de liefhebbers veel met de eumelanine is gewerkt, de vogels zijn zwarter en ik durf niet met zekerheid te zeggen dat er totaal niets met de eumelanine is gebeurd. Over het agaat eumelanine is er trouwens geen verschillend inzicht en moet de vogel voldoen aan de volgende criteria:

- Zwarte uitmonstering in rug en flankbestreping, waarbij de melanine ONDERBROKEN is en fijner dan bij

in dit Millennium, deel 5

Agaat rood mozaïek type 2

de zwart- en bruinserie moet zijn.

- Anders gezegd is er eigenlijk ten opzichte van de oude standaard alleen verandert dat de vogel een duidelijker flanktekening moet laten zien!
- Dit uit zich in een relatief zwaardere bestreping omdat immers beter zichtbare flankbestreping hiermee samen gaat. Tot zover is er ook geen discussie.

Internationaal

Het probleem, vooral in de toekomst zal zich in Nederland, maar vooral internationaal uiten met betrekking tot de Phaeomelanine.

De hoeveelheid van de aanwezige Phaeomelanine bepaalt in samenwerking met de lipochroomkleur de egaliteit en kleurdiepte van de vogel. Nederland heeft met kleurdiepte en egaliteit altijd model gestaan in de wereld. Als voorbeeld denk ik nog

terug aan mijn vriend Jos Lazeroms (helaas overleden) in de agaat geel. En mannen als Piet Morel en Piet Nicolai in de agaat rood, die deze vogels optimaal met kleurdiepte konden brengen. Vogels waarbij de melanine vanaf de snavel vertrok, waarbij alleen de flanken goed zichtbaar waren.

Dus de hele bestreping met de huidige standardeisen van de Agaat moet iets duidelijker en iets breder zijn.

Een agaat zonder of met nauwelijks aanwezige Phaeomelanine wordt in totaliteit geheel te licht van kleur en mist de groenachtige tint in het geel en de zwartachtige tint in het rood.

Vooraf in de agaatserie worden verschillende gemuteerde vormen zonder Phaeomelanine gevraagd, maar deze moeten volgens mij totaal NIET worden gebruikt in onze klassieke vogels! Hierover later meer bij de behandeling van de uit de gemelani-

seerde kleurkanaries voortgekomen mutaties.

Anders beoordelen

Wel belangrijk om op te merken is dat de schimmelvogels in de agaatserie en ook de isabelserie volledig anders worden beoordeeld dan vroeger.

Bij deze vogels zijn in die tijd altijd de POPJES met een zachte egale grondkleur met een vaak iets grove schimmelverdeling hoog gewaardeerd. Nu moeten we echter met de mannen op de wedstrijden spelen, omdat we een DIEPE grondkleur(mannen eigenschap) en zeer fijn verdeelde schimmel vragen.

De agaat mozaïek kanarie tot slot moet een goede, scherpe mozaïektekening in geel of rood lipochroom laten zien, met een zo helder mogelijke uitmonstering. Zoals al besproken zullen deze vogels de Monomelanine of Azuufactor bezitten. <

Een kweekervaring met de

Celebes- grondduif

De celebesgrondduif (*Gallicolumba tristigmata*) leeft op het Indonesische eiland Sulawesi, het vroegere Celebes. Het is een echte grondduif, een rond lichaam met een relatief kleine kop, korte staart en lange poten, waarmee hij snel uit de voeten kan. Zijn kostje zoekt hij op de bodem bijeen. De duivin legt 1 tamelijk langgerekt, lichtbruin ei van 31/2 x 21/2 cm. Een klein kippenei bijna. Broedduur 20 à 21 dagen. Het lichaam is grijs, borst en schedel geel. Op de kop blauwpaars. Qua grootte benadert ze een kriekkip.

Huisvesting

Het koppel is ondergebracht in een volière met een afmeting van 5 m. x 4m. en 2m. hoog. Half overdekt en begroeid met vlier-, laurier-, buxus-, en vuurdoornstruiken. Hierin verblijven ook Bronsvleugel-, Zebra-, Verreaux-, en Alablancaduiven. Het voer e.d. verstrek ik in een aangrenzend nachthok. 's Winters gaat de Celebes in een vorst-vrij onderkomen.

Voeding

Ik geef al mijn wilde duiven een mix van tortel-, kanarie-, en pakietenzaad. Eivoer en universeel-voer. Een tiental meelwormen. Enkele keren per week fijngesneden andijvie en dito appel. In de herfst bessen van de vlier en vuurdoorn. Er is altijd grit en maagkiezel beschikbaar. Af en toe mineralen in poedervorm door het zaad. Ook nu en dan multivitamine en appelazijn door het drinkwater.

De kweek

De duivin neemt de nacht en ochtend voor haar rekening, de doffer vanaf een uur of 12 tot de avond. Ook het grootbrengen van de jongen geschiedt door beide ouders. Ze voeren de verteerde zaden (duivenmelk) uit de krop. Nadat mijn duivin enkele malen een ei had gelegd, maar niet ging broeden, heb ik een ei in de broedmachine geplaatst. Het bleek bevrucht. Na een dag of 20 lag er een roodbruin donzig kuiken. Nu moest ik het jong handmatig grootbrengen. Zo'n 5 keer per dag, van 's morgens 8 tot 's avonds 10 uur, voerde ik een papje van in de koffiemolen gemalen P40-korrels en Nutribird (5 delen water en 1 deel poeder). Langzaam voerde ik de vaste bestanddelen in het papje op. Met een injectiespuitje bracht ik de melk in de krop. Het jong bleef 18 dagen in leven, kreeg al pennen, maar toen gaf ik het wat oestergriet en maagkiezel en dat bleek een fatale fout.

Als het broedproces langs de natuurlijke weg verloopt, verdient dat uiteraard de voorkeur, maar dat zat er bij dit koppel (nog) niet in. Een reden waarom ik ze weer van de hand wilde doen. Een collega-kweker wilde ze wel overnemen, nadat ik hem uiteraard de reden had verteld, waarom ik ze van de hand deed.

Ik vind de Celebesgrondduif echter dermate begerenswaardig, dat ik eind 2011 weer een jonge duivin kocht (met DNA-certificaat). In januari 2012 haalde ik een doffer uit het noorden

van Duitsland, om het nogmaals te proberen. Ik was dan ook blij verrast, toen ik in augustus jl. terugkwam van vakantie en mijn buurman meldde, dat de duif met "dat geel in de borst", zat te broeden. Hij wist niet vanaf wanneer ze op het nest zat.

Bingo

Ik durfde geen nestcontrole toe te passen, bang dat ze het legsel zouden verlaten. Dagelijks speurde ik de volière af naar resten van bruine eierdop. Eindelijk, op 28 augustus, vond ik een vliesje met een minuscuul stukje bruine eierschaal eraan. Bingo, dacht ik. De volgende dag heb ik het nest gecontroleerd: er lag een jong van een dag of 3 oud. De ouders gedroegen zich voorbeeldig in de opvoeding en na 8 dagen heb ik het jong geringd met een 8 mm. ring. Na 18 dagen verliet het jong het nest, maar kwam hierin 's nachts nog wel beschutting zoeken.

Ondertussen is het volgroeid, maar nog lang niet op kleur, natuurlijk. Af en toe strooi ik een handjevol zaden en bessen en enkele meelwormen onder de struiken, zodat alle grondduiven, net als in hun natuurlijke omgeving, hun kostje bijeen kunnen scharrelen.

Als het jong iets ouder is, stuur ik wat borstveertjes op naar een laboratorium voor DNA-onderzoek, om het geslacht vast te stellen. Bij vele soorten wilde duiven is het bepalen van het geslacht "op kleur" erg moeilijk. Het is dit seizoen bij dit ene jong gebleven, wat de Celebes betreft, maar het resultaat geeft hoop voor het volgend jaar. <

April

Catharinaparkiet
*Bolborhynchus
lineola***Algemeen**

Het verspreidingsgebied van de Catharinaparkiet is vanaf het zuiden van Mexico tot West-Panama en vervolgens van het noordwesten van Venezuela tot in Centraal-Peru. Zij leven afhankelijk van hun leefgebied en het jaargetijde tussen de 400 en 3000 meter boven de zeespiegel. Hun leefgebied varieert van boomrijke savannen tot dichte berg(nevel)wouden. Het klimaat in dit gebied is heel wisselend, aan de kust is het warm, in het bergland lijkt het meer op het subtropische Middellandse zeeklimaat. In de hogere delen van het bergland is het kouder. De ondersoort *Bolborhynchus l. tigrinus* leeft in hogere streken in het Andesgebergte. Deze vogel is donkerder van kleur, met wat bredere zwarte zomen aan de veren en een meer uitgebreide schoudervlek.

Man en de pop zijn goed van elkaar te onderscheiden. Het duidelijkst is dit te zien aan de primaire staartveren. Bij de man is de punt daarvan over een lengte van ongeveer 1½ cm diepzwart, terwijl bij de pop slechts het uiterste puntje zwart is. Verder heeft de man soms een wat grovere schoudervlek en vleugeltekening. Bij de poppen is de tekening ten opzichte van mannen veelal fijner van vorm en minder intens van kleur.

De voeding

Men geeft de vogels één deel eivoer op één deel grote parkietenzaad. In de rusttijd kan het percentage eivoer wat lager zijn, 20 of 30%. Hier doorheen geven we wat gistocal en een beetje zeewier. Dit geheel goed mengen en aanlengen met wat water waar multivitamine in zit, tot het rul is. Dit voer moet elke dag verversd worden in verband met schimmelvorming van het eivoer, dus niet te veel maar wel genoeg voeren. Eens per week geven we de vogels een stukje appel, groenvoer zoals witlof, andijvie of sla. Als er granaatappels te koop zijn, geven we ze granaatappel, daar zijn de vogels dol op.

Ook krijgen de vogels eens per week gekiemde taugé. Uiteraard moeten de vogels de beschikking hebben over grit, maagkiezel, sepia en een jodiumblok om aan te knagen. In de vluchten geven we de vogels altijd wilgentakken als zitstokken, deze worden helemaal kaalgeplukt zodat er na verloop van tijd een hele kale tak overblijft, die dan verwisseld wordt. Elke dag vers drinkwater is een vereiste, ook bij deze vogels.

Huisvesting

Catharinaparkieten zijn geen grote vliegers, het zijn meer klauteraars en klimmers, dus zij vragen niet al te veel ruimte, ze hebben daarom geen grote vluchten nodig. Natuurlijk is het prettig voor de vogels dat ze na het broedseizoen een behoorlijke ruimte ter beschikking hebben, maar 1,5 tot 2 meter voor een aantal vogels is al gauw genoeg. Veel liefhebbers zetten de mannen en poppen apart in een vluchtje om eventuele problemen en ongewenste koppelvorming te voorkomen. De vogels hebben graag verse takken ook met dunnere twijgen eraan. U zult zien dat ze de hele dag in de takken bezig zijn. Ze spelen graag daarin, lopen naar boven en beneden, laten zich dan vallen en beginnen gewoon weer opnieuw. Daarbij zien we dat het echte boomvogels zijn. Een voordeel, deze parkieten zijn geen echte knagers, ze zullen niet gauw het houtwerk van uw volière of kooi slopen, zeker niet al ze altijd verse wilgentakken ter beschikking hebben.

De voortplanting

Deze parkieten worden veel in broed-

kooien gefokt, we kunnen al kooien van 50x50x40 cm gebruiken. Een grotere kooi van 80 à 100 cm lang is altijd beter. Het broedblok kan goed aan de buitenkant van de kooi bevestigd worden. We kunnen zowel horizontale als verticale blokken gebruiken. Verticale blokken hebben het voordeel dat de eieren niet door het gele blok verspreid raken. Heb je veel jongen dan kan het wat krap worden. Om het weggrollen van de eieren te voorkomen kun je bij horizontale blokken onder het invleggat een blokje hout, een opstapje, bevestigen, dat de ruimte voor het eigenlijke nest wat kleiner maakt. Op de bodem van het blok komt wat grof zaagsel, al of niet wat vochtig gemaakt. Dat wordt niet altijd geaccepteerd en sommige vogels werken alles weer uit het nest en leggen de eieren gewoon op het hout.

Als het nest gereed is en de vogels willen gaan broeden, merk je dat niet alleen aan de vogels maar ook aan de zandla. De vogels zitten voor langere periodes in het nest en je ziet daardoor op de bodem van de kooi grote plakken mest verschijnen. Catharinaparkieten kunnen al op een leeftijd van 10 maanden broedrijp zijn. Ze leggen 4-6 eieren, die na ongeveer 23 dagen broeden uitkomen. Omdat deze om de 36 tot 48 uur gelegd worden komen ze ook om de dag uit. Dit geeft normaal geen problemen en alle jongen worden

goed grootgebracht. Het ringen dient te gebeuren als de jongen 10 à 12

dagen oud zijn met een ring van 5 mm.

Als je een ring van 4,5 mm gebruikt, kan het voorkomen dat de ring op latere leeftijd in de poot groeit. Door selectie zijn de huidige vogels groter geworden en ook zijn de poten grover dan vroeger.

